



פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה

منتدى محاضري القانون من أجل الديمقراطية

The Israeli Law Professors' Forum for Democracy

פורום המרצות והמרצים למשפטים למען הדמוקרטיה : הממשלה אינה רשאית לפטור את היועמ"שית

עמדות הייעוץ המשפטי לממשלה בנושאים השונים שהובאו לפני הממשלה בתקופה האחרונה מבוססות על פרשנות הדין, שנעשית ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, בהתבסס על שיקולים ענייניים בלבד, ללא מורא וללא משוא פנים. הקריאות של שרים בממשלה ושל חברי כנסת לפטר את היועמ"שית אינן אלא קריאות להיפטר משלטון החוק. במקרים מסוימים שבהם, אחרי דין ודברים עם הייעוץ המשפטי, הממשלה בכל זאת סבורה שעמדתה המשפטית של היועמ"שית שגויה, היא רשאית לפנות בעניין אל בית-המשפט, שמוסמך להכריע בעניין.

מעבר לנהלי הממשלה, הממשלה כפופה בראש ובראשונה למשפט החוקתי ולמשפט המנהלי. לכן, הממשלה אינה רשאית לפטר את היועמ"שית, אם תכלית הפיטורין היא לאפשר לממשלה לפעול שלא כדין. בנסיבות רגילות, הממשלה רשאית להעביר מתפקידה את היועמ"שית אם היא פועלת באופן שבעקבות הכרעות שיפוטיות מתברר להיות שוב ושוב שגוי מבחינה מקצועית, וקיים חשש שהכרעותיה מוטות. לאור כך שהכרעותיה של היועמ"שית בהרב מיארה נמצאו כולן, מלבד אחת, מבוססות היטב ומשקפות את הדין, הממשלה אינה רשאית להעבירה מתפקידה.

לכך נוספת העובדה שהנסיבות אינן רגילות. לנוכח העובדה שראש הממשלה נתניהו עומד לדין פלילי באשמת ביצוע מעשי שחיתות חמורים במסגרת תפקידו, הוא מצוי בניגוד עניינים חמור באשר להחלטה על המשך כהונתה של היועמ"שית, שעומדת בראש התביעה הכללית. משמעות הדבר שנתניהו אינו רשאי להיות מעורב בשום צורה שהיא בהחלטות בעניין מעמדה של היועמ"שית. אך בכך אין די. לראש הממשלה יש השפעה מכרעת על כלל השרים: הוא מוסמך לפטר כל שר, גם ללא נימוק ממשי לכך, כפי שעשה רק לאחרונה בעניין שר הביטחון, והמשך כהונת הממשלה כולה תלוי ברצונו. לשרים ברור האינטרס האישי הרב של נתניהו בהחלפת היועמ"שית, לשם ביטול משפטו הפלילי. לנוכח התלות המוחלטת של השרים בנתניהו, לא רק נתניהו אלא ממשלתו כולה מצויה במצב של ניגוד עניינים ממשי בכל הקשור להמשך כהונתה של היועמ"שית. גם מטעם זה, בנסיבות הנוכחיות הממשלה אינה רשאית לפטר את היועמ"שית. הדרך לעשות כן, אם תהיה הצדקה עניינית לכך, היא באמצעות הכרעה שיפוטית.